

Danmark har 10 gange flere sundhedsforsikrede end Sverige

I Danmark er brugen af sundhedsforsikringer langt mere udbredt end i Sverige og Norge. Således havde 2,9 mio. danskere en privat sundhedsforsikring (både behandlingsforsikringer og brugerbetalingsforsikringer) i 2012, svarende til 52 pct. af befolkningen. Dette tal er markant lavere i Sverige og Norge, hvor 5,5 pct. af svenskerne og 6,6 pct. af nordmændene havde en sundhedsforsikring i 2012. Med andre ord er andelen af sundhedsforsikrede i Danmark knap 10 gange større end i Sverige.

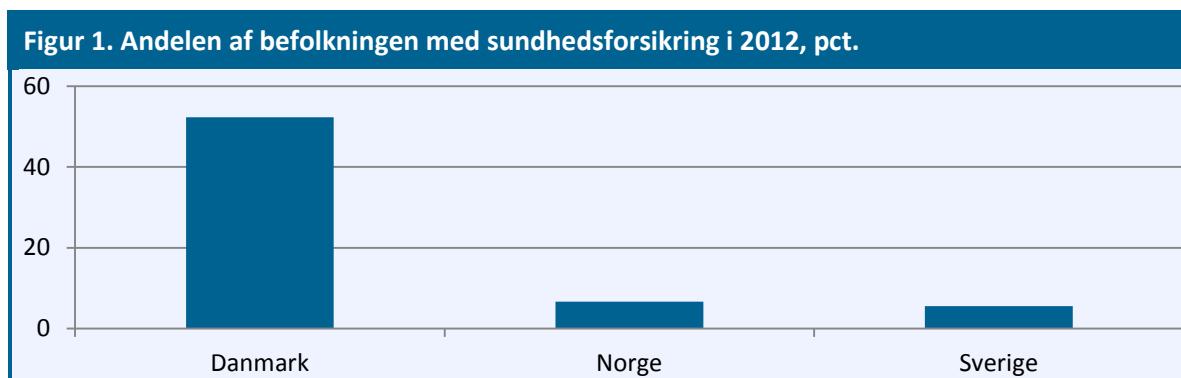
Danmark har haft stor vækst i antallet af sundhedsforsikrede

Stadig flere danskere vælger at tegne en privat sundhedsforsikring. I 2012 havde 1,5 mio. danskere¹ en behandlingsforsikring² og 2,2 mio. danskere³ en brugerbetalingsforsikring⁴. Ca. 37 pct.⁵ af dem med en brugerbetalingsforsikring havde også en behandlingsforsikring. Det svarer alt i alt til, at 2,9 mio. danskere i 2012 havde en privat sundhedsforsikring, dvs. over halvdelen af danskerne (52 pct.). Stigningen i antallet af private sundhedsforsikringer tyder på, at danskerne i stadig stigende grad vælger private sundhedsbehandlinger til som tillæg til de offentlige tilbud.

Markant færre sundhedsforsikringer i Sverige og Norge

Mens over halvdelen af den danske befolkning har en sundhedsforsikring, er andelen væsentlig lavere i Sverige og Norge. Det på trods af at begge lande ligesom Danmark har oplevet en stigning i antallet af sundhedsforsikrede de seneste år. I Sverige havde 103.000 personer en privat sundhedsforsikring i 2000, mens 522.000 svenskere var sundhedsforsikrede⁶ i 2012, svarende til 5,5 pct. af befolkningen. Til sammenligning havde 30.000 nordmænd en sundhedsforsikring i starten af 00'erne⁷, mens 330.000 nordmænd var sundhedsforsikrede i 2012, svarende til 6,6 pct. af befolkningen.

Andelen af sundhedsforsikrede i Danmark er således næsten 10 gange større end i Sverige.

Kilde: Forsikring og Pension, Svensk Försäkring, Finans Norge, samt Eurostat.

¹ Forsikring og Pensions hjemmeside.

² Behandlingsforsikringer er forsikringer, der dækker et behandlingsforløb hos en privat leverandør af sundhedsydelser i forbindelse med sygdom. Det være sig eksempelvis en operation på et privathospital. Behandlingsforsikringer udbydes af kommercielle forsikringselskaber som fx Codan og tegnes enten individuelt eller via arbejdsgiveren.

³ Data tilsendt fra Sygeforsikringen "danmark".

⁴ Brugerbetalingsforsikringer er forsikringer, som har til formål at mindske de udgifter, som den enkelte skal betale for adgangen til en bestemt sundhedsydelse. I Danmark dækker Sygeforsikringen "danmark" en andel af brugerbetalingen på fx tandpleje, medicin, briller og fysioterapi for sine 2,2 mio. medlemmer.

⁵ Beregnet på baggrund af en stikprøve foretaget af Syddansk Universitet. 4.055 mennesker deltog i besvarelsen af dette spørgsmål.

⁶ European Observatory on Health Systems and Policies (2012): Sweden - health system review

⁷ European Observatory on Health Systems and Policies (2013): Norway - health system review

Det kan delvis forklares ved, at man i Sverige og Norge overvejende har supplerende sundhedsforsikringer, hvis primære formål er at sikre hurtig adgang til specialister og undgå ventelister. I Danmark køber danskerne – foruden de supplerende sundhedsforsikringer – også i stor stil de komplementære sundhedsforsikringer (brugerbetalingsforsikringer) igennem Sygeforsikring "danmark". Den store efterspørgsel efter komplementære sundhedsforsikringer i Danmark kunne blandt andet være en reaktion på, at Danmarks brugerbetaling sammenlignet med Norge og Sverige er fordelt på relativt få områder.⁸

Når man alene sammenligner de supplerende sundhedsforsikringer, er der langt flere forsikrede i Danmark end i Sverige og Norge. I Danmark har 27 pct.⁹ af befolkningen en supplerende sundhedsforsikring, mod 5,5 pct. i Sverige og 6,6 pct. i Norge. Den store vækst i antallet med en supplerende sundhedsforsikring kan blandt andet skyldes den skattefritagelse, der blev indført i 2002, som gjorde det mere attraktivt at tegne en forsikring. Desuden kan den efterfølgende debat i 00'erne have været med til at sætte fokus på sundhedsforsikringer og styrket danskernes bevidsthed om sundhedsforsikringernes eksistens.¹⁰ Skattefritagelsen på sundhedsforsikringer blev fjernet i 2012.¹¹

I Norge er der ikke skattefritagelse på sundhedsforsikringer. I perioden fra 2003 til 2006 var der dog en skattefritagelse i den forstand, at ansatte ikke blev "fordelsbeskattet" for virksomhedens udgifter til behandling eller køb af private forsikringer til sine ansatte. Skattefritagelsen blev dog afskaffet igen efter valget af Stoltenberg-regeringen i 2005.¹² I modsætning til Norge er private sundhedsforsikringer i Sverige (som er rettet mod private behandlinger, og som er finansieret af arbejdsgiveren) skattefrie for den ansatte. Arbejdsgiveren har dog ingen fradragsret for udgiften.¹³

Positive effekter på de offentlige finanser

Efter skattefritagelsen på sundhedsforsikringer er fjernet, er sundhedsforsikringer at betragte på linje med andet privat forbrug. Dog har sundhedsforsikringer en række gavnlige effekter på de offentlige finanser. For det første aflaster sundhedsforsikringerne de offentlige sygehusudgifter.¹⁴ Dvs. hver gang en person vælger at benytte sin privatfinansierede forsikring til behandling på et privathospital frem for at benytte et offentligt hospital, som finansieres over skatten, er der en aflastning af de offentlige sygehusudgifter. Dette vil mindske presset på de offentlige ventelister, da køen selv sagt bliver kortere, fordi nogle patienter vælger at blive behandlet i det private. Det resulterer i hurtigere behandling og derved et kortere behandlingsforløb alt andet lige, hvilket forventes at afkorte det samlede sygefravær, givet at personen er sygemeldt i ventetiden, hvilket igen medfører lavere udgifter til sygedagpenge.

Danskerne er positive over for sundhedsforsikringer

Som det fremgår ovenfor udviser danskerne gennem deres adfærd en positiv indstilling over for private sundhedsforsikringer. Det skaber en mulighed for at håndtere en fremtidig udfordring for det danske samfund, nemlig at man i fremtiden må forvente en stor stigning i efterspørgslen efter de sundhedsydelse, som i dag leveres af det offentlige, og som finansieres over skatten. Faktisk forventes efterspørgslen at være så stor, at sundhedsudgifterne fremover vil vokse kraftigere end bruttonationalproduktet.¹⁵ Efterspørgselspresset kan derfor betyde store udgifts-

⁸ European Observatory on Health Systems and Policies (2012): Denmark - health system review

⁹ Egne beregninger baseret på tal fra Forsikring og Pension samt Eurostat.

¹⁰ European Observatory on Health Systems and Policies (2012): Denmark - health system review

¹¹ Lov nr. 1382 af 28/12/2011. Arbejdsrelaterede skader er dog stadig under visse betingelser fortsat skattefrie.

¹² Oplyst af Skatteetaten

¹³ Oplyst af Skatteverket

¹⁴ SDU (2011): Effekten af private sundhedsforsikringer på forbruget af offentligt finansierede sygehusydelse.

¹⁵ I baggrundspapiret 'Den fremtidige udvikling i sundhedsudgifterne - behov for samfundsmæssige og etiske valg' skriver professor og formanden for De Økonomiske Råd Hans Jørgen Whitta-Jacobsen (2013): "Også i Danmark må man forvente, at sundhedsudgifterne fremover vil stige mere end produktionen. Der kan være delperioder, hvor sundhedsudgifterne vokser mindre end BNP som følge af økonomiske problemer, som det var tilfældet i 1980'erne, eller hvor de vokser særlig hurtigt som følge af høj prioritering af sundhedsbehandling, som det var tilfældet i 2000'erne. Over det lange stræk må

og skattestigninger, med mindre man i stigende grad supplerer med diverse private løsninger, herunder forsikringer på sundhedsområdet.

man imidlertid forvente, at sundhedsudgifterne vil stige mere end BNP. Spørgsmålet er, hvor meget mere og dermed, hvordan udgiftspresset vil udvikle sig."